



**ROZSUDOK**  
**V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Sučanskej a sudcov JUDr. Emila Franciscyho a JUDr. Eleny Siebenstichovej, v právnej veci navrhovateľa **E.**, bývajúceho v H. zastúpeného JUDr. J., advokátom so sídlom v P., proti odporcom **1/ H.**, a.s., so sídlom v P., **2/ S.**, so sídlom v B., vo veci pobočky Prievidza, **o mimoriadne zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia**, vedenej na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 8 C 8/2006, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Okresného súdu Prievidza z 27. apríla 2006, č.k. 8 C 8/2006-28 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne z 31. augusta 2006, sp. zn. 4 Co 211/2006, takto

**r o z h o d o l :**

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Okresného súdu Prievidza z 27. apríla 2006, č.k. 8 C 8/2006-28 vo výroku o trovách konania a uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 31. augusta 2006, sp. zn. 4 Co 211/2006 **z r u š u j e** a vec v rozsahu zrušenia vracia Okresnému súde Prievidza na ďalšie konanie.

**O d ô v o d n e n i e :**

Okresný súd Prievidza rozsudkom z 27. apríla 2006, č.k. 8 C 8/2006-28 odporcovi 2/ uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi v lehote 15 dní sumu 105 000 Sk, v prevyšujúcej časti návrh zamietol. Konanie voči odporcovi 1/ zastavil. O trovách konania vzhľadom na čiastočný úspech navrhovateľa rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. tak, že žiaden z účastníkov

nemá právo na náhradu trov konania. Odporcovi 2/ uložil povinnosť zaplatiť na účet Okresného súdu Prievidza trovy štátu 300 Sk. Rozhodol tak po zistení, že na strane navrhovateľa, u ktorého bola zistená choroba z povolania, sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa pre zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia (§ 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. o odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia v znení neskorších predpisov). Za primerané považoval zvýšenie predstavujúce sedemnásobok základného počtu bodov, t.j. 147 000 Sk (350 bodov x 60 Sk x 7). Keďže navrhovateľovi odporca z titulu odškodnenia sťaženia spoločenského uplatnenia vyplatil 42 000 Sk, vyhovel návrhu v rozsahu 105 000 Sk a v prevyšujúcej časti návrh zamietol. O náhrade trov štátu súd rozhodol podľa § 148 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Trenčíne na odvolanie navrhovateľa proti výroku o náhrade trov konania uznesením z 31. augusta 2006, sp. zn. 4 Co 211/2006 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti vo výroku o náhrade trov konania vo vzťahu medzi navrhovateľom a odporcom 2/ potvrdil; odporcovi 2/ náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. V odôvodnení poukázal na to, že z navrhovateľom uplatneného nároku 210 000 Sk predstavujúceho zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia z titulu choroby z povolania, súd mu priznal 105 000 Sk, v dôsledku čoho úspech navrhovateľa vo veci bol čiastočný v rozsahu 50 % a rovnaký bol aj jeho neúspech tiež v rozsahu 50 %. Za správne preto považoval rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorý v zmysle § 142 ods. 2 O.s.p. žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal, z ktorého dôvodu rozhodnutie o trovách prvostupňového konania potvrdil. Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania odôvodnil § 151 ods. 1 O.s.p.

Proti rozsudku Okresného súdu Prievidza z 27. apríla 2006, č.k. 8 C 8/2006-28 vo výroku o náhrade trov konania v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne z 31. augusta 2006, sp. zn. 4 Co 211/2006 vo výroku, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa o nepriznaní náhrady trov prvostupňového konania, na základe podnetu navrhovateľa podal generálny prokurátor Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie, navrhol rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti v spojení v uznesení krajského súdu zrušiť a vec v rozsahu zrušenia vrátiť Okresnému súdu Prievidza na ďalšie konanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Navrhovateľ v konaní preukázal dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré odôvodňujú zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, čím je daný základ nároku. Určenie výšky uplatneného nároku

záviselo od úvahy súdu, preto boli z hľadiska rozhodovania o náhrade trov konania naplnené všetky zákonné predpoklady pre použitie ustanovenia § 142 ods. 3 O.s.p. (navrhovateľ mal v konaní čiastočný úspech a rozhodnutie záviselo od úvahy súdu). Pre posúdenie aplikácie tohto ustanovenia nie je právne významné, v akom rozsahu navrhovateľ žiadal priznať mimoriadne zvýšenie odškodnenia v pomere k súdom priznanej výške plnenia. Navrhovateľovi z hmotného práva nevyplývalo právo na konkrétne plnenie, ale nárok na plnenie mu vznikol až rozhodnutím súdu, ktorým sa zakladá nový právny nárok v určitom rozsahu (konštitutívne rozhodnutie). Či ide o prípad hodný osobitného zreteľa a určenie, aký rozsah zvýšenia odškodnenia je primeraný, závisí plne na úvahe súdu. Ak súd návrhu čo do právneho základu vyhovel a návrh v časti zamietol iba nad určitú výšku zvýšenia priznaného základného odškodnenia, nemohol o náhrade trov konania rozhodnúť v zmysle zásady zodpovednosti za výsledok.

Navrhovateľ sa s mimoriadnym dovolaním generálneho prokurátora stotožnil a žiadal mu vyhovieť a priznať mu náhradu trov dovolacieho konania.

Odporca 1/ sa k mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora Slovenskej republiky nevyjadril. Odporca 2/ navrhol mimoriadnym dovolaním napadnuté rozhodnutia zrušiť a konanie zastaviť z dôvodov uvedených v § 243b O.s.p., pretože súd rozhodoval o úrazovej dávke, o ktorej nemal právomoc rozhodovať, resp. mimoriadne dovolanie zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že mimoriadne dovolanie bolo podané včas osobou oprávnenou na tento opravný prostriedok (§ 243g O.s.p.), preskúmal vec bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora je dôvodné.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. môže byť mimoriadne dovolanie podané iba z dôvodov, že: a/ došlo k vadám uvedeným v § 243 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom mimoriadneho dovolania, ale i v mimoriadnom dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne podľa § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tzv.

inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Tieto vady konania neboli dovolateľom namietané a ich existenciu nezistil ani dovolací súd.

Mimoriadne dovolanie ako dovolací dôvod uvádza, že rozhodnutie krajského súdu o náhrade trov konania spočíva na nesprávnom právnom posúdení (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). V mimoriadnom dovolaní vytýka generálny prokurátor nesprávnu aplikáciu § 142 ods. 2 O.s.p. v súvislosti s rozhodnutím o náhrade trov konania medzi navrhovateľom a odporcom 2/.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 142 ods. 2 O.s.p. ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Podľa § 142 ods. 3 O.s.p. aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatrnej časti alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu.

V zmysle § 142 O.s.p. pre rozhodovanie o trovách konania platia dve základné zásady, t.j. že sa hradia len trovy potrebné na účelné uplatnenie alebo bránenie práva a že sa právo na náhradu trov konania riadi mierou procesného úspechu (§ 142 ods. 1 a 2 O.s.p.) Ustanovenie § 142 ods. 3 O.s.p. predstavuje výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok sporového konania. Účastníkovi konania súd v zmysle tohto zákonného ustanovenia prizná plnú náhradu trov konania, hoci mal vo veci len čiastočný úspech, v troch prípadoch: 1/ ak účastník mal neúspech v pomerne nepatrnej časti, 2/ ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku a 3/ ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu. V poslednom prípade z dikcie zákonného ustanovenia vyplýva, že úvaha súdu sa môže týkať len skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške plnenia. Pokiaľ sa ňou rieši základ uplatňovaného nároku, použitie ustanovenia § 142 ods. 3 O.s.p. z hľadiska rozhodovania o trovách konania neprichádza do úvahy. Úvaha o výške plnenia sa musí opierať o hmotné právo. Ide spravidla o právne normy, v ktorých je rozsah nároku upravený

vymedzením právne relevantných kritérií a jeho samotné určenie vyplýva z konkrétnych okolností danej veci. Pre priznanie plnej náhrady trov konania nie je podstatný rozsah čiastočného úspechu (v nepatrnej časti alebo prevažnej časti), a ani to, akú sumu v pomere k súdom priznanej sume účastník uplatňoval. Za neúspech nemožno považovať rozdiel medzi uplatňovanou a priznanou výškou nároku. Predpokladom pre aplikáciu tohto ustanovenia je výlučne skutočnosť, že rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu (prípadne znaleckého posudku). Ak je tento splnený, je potrebné o náhrade trov konania rozhodnúť podľa tohto ustanovenia.

V danej veci sa navrhovateľ domáhal zvýšenia odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia nad sumu stanovenú v § 7 ods. 1, 2 vyhlášky č. 32/1965 Zb., o odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia v znení neskorších predpisov. Súd nižšieho stupňa dospel k záveru, že návrh navrhovateľa je čo do právneho základu opodstatnený (t.j. sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa) a čiastočne návrhu vyhovel. Určenie samotnej výšky plnenia (rozsah zvýšenia odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia) nepochybne záviselo na ich úvahe, čo v konaní ani namietané nebolo. Preto boli splnené všetky zákonné predpoklady na rozhodnutie o náhrade trov konania podľa § 142 ods. 3 O.s.p. (navrhovateľ mal v konaní čiastočný úspech a rozhodnutie záviselo od úvahy súdu). Krajský súd mal správne aplikovať toto ustanovenie a priznať navrhovateľovi, hoci mal v konaní čiastočný úspech, plnú náhradu trov konania. Treba súhlasiť s tvrdením generálneho prokurátora, že pre posúdenie aplikácie § 142 ods. 3 O.s.p. nie je právne významné to, v akom rozsahu žiadal navrhovateľ priznať zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia v pomere k súdom priznanej výške plnenia, ako to nesprávne ustálil krajský súd.

Z uvedeného vyplýva, že rozhodnutie okresného súdu vo výroku o náhrade trov konania v spojení s uznesením krajského súdu, ktorým potvrdil výrok rozsudku súdu prvého stupňa o trovách konania, spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Generálny prokurátor Slovenskej republiky preto dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e O.s.p. v spojení § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p., keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania a túto ochranu nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozsudok okresného súdu vo výroku o náhrade trov konania a uznesenie krajského súdu, ktorým potvrdil výrok rozsudku súdu prvého stupňa vo výroku o trovách konania, ako i súvisiaci výrok o trovách odvolacieho konania v zmysle § 243b ods. 1 veta za bodkočiarkou O.s.p. a § 243b ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p. zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie s tým, že právny názor vyslovený v tomto rozhodnutí je preň záväzný.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného ako i dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

**V Bratislave 30. júla 2008**

**JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.**  
**predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: